

İHRACAT İSTİSNASINDA KDV ALACAĞININ MAHSUBEN İADESİNDE USUL VE ESASLAR

Gökhan TOKAÇ^(*)

- GİRİŞ

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 32. maddesi gereğince, tam istisnalar kapsamında yer alan ihracat istisnası nedeniyle yüklenilen ve fatura veya benzeri belgelerde gösterilen katma değer vergisi, mükelleflerin vergiye tabi faaliyetleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilmekte, vergiye tabi faaliyetlerin mevcut olmaması veya hesaplanan verginin indirilecek vergiden az olması hallerinde ise, indirilemeyen katma değer vergisinin ihracat istisnasına isabet eden kısmı, mükelleflere iade edilmektedir. Bu durumda mükelleflerin, ihracat istisnası kapsamındaki teslimleri için yüklendikleri KDV'yi mahsup veya nakit olarak iade almaları mümkündür.

84 Seri Nolu KDV Genel Tebliğinde¹ yapılan düzenlemeye göre, kural olarak söz konusu Tebliğin "I. Genel Esaslar" bölümü uyarınca yerine getirilecektir. Sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge (SMİYB) düzenleme veya kullanma fiili ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgisi bulunan mükelleflerin iade talepleri ise Tebliğin "II. Özel Esaslar" bölümündeki açıklamalara göre yerine getirilecektir.

84 numaralı KDV Genel Tebliğinin, "II. Özel Esaslar" bölümü, Katma Değer Vergisi Kanununun 13, 14 ve 15. maddeleri uyarınca vergiden istisna

olan işlemler ile aynı Kanunun geçici 17. maddesine istinaden tecil-terkin uygulanan işlemlerden ve 29/2. maddesine göre Bakanlar Kurulunca vergi oranı indirilen teslim ve hizmetlerden doğan katma değer vergisi iadeleri ve aynı kanunun 9. maddesinin Maliye Bakanlığı'na verdiği yetkiye istinaden teslim ve hizmet bedelleri üzerinden hesapladıkları vergilerden katma değer vergisi tevkifatı zorunluluğu getirilen ve bu nedenle iade hakkı doğan mükelleflerin özel esaslar kapsamına giren iade taleplerinde de uygulanacak ancak, bu iade taleplerinin genel esaslara göre yerine getirilmesinde ilgili genel tebliğlerle yapılan düzenlemeler dikkate alınacaktır.

Ayrıca, Tebliğin III. Bölümünde de katma değer vergisi iadelerinde müteselsil sorumluluk uygulamasının nasıl olacağı açıklanmıştır.

II.GENEL ESASLAR

84 Seri Nolu KDV Genel Tebliğinin "I Genel Esaslar" bölümünde açıklandığı üzere; sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge (SMİYB) düzenleme veya kullanma fiili ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgisi bulunmayan mükelleflerin;

- Mahsup yoluyla iade talepleri,
- Maliye Bakanlığı'nca belirlenen sınırı aşmayan nakden iade talepleri,
- Yeminli Mali Müşavir tasdik raporuna dayalı nakden iade talepleri,

^(*) Vergi Denetmeni

¹ 84 Seri Nolu KDV Genel Tebliği, 23.11.2001 Tarih ve 24592 Sayılı Resmi Gazete.

- Kamuya Ait Kuruluşların iade talepleri,

inceleme raporu ve teminat aranmaksızın yerine getirilmektedir.

Kamuya ait kuruluşların dışındaki mükelleflerin, Maliye Bakanlığı'nca belirlenen sınırı aşan nakden iade talepleri de teminat karşılığı veya yeminli mali müşavir raporuna göre yerine getirilir. Ancak, teminat gösterilmemesi ve iadenin YMM tasdik raporu ile alınacağını beyan edilmemesi durumunda nakden iade talepleri vergi inceleme elemanları tarafından düzenlenen inceleme raporları sonucuna göre yerine getirilir.

84 Seri Nolu KDV Genel Tebliği uyarınca inceleme raporu veya teminat aranılmaksızın "Genel Esaslar" çerçevesinde yerine getirilecek olan ihracat istisnasından kaynaklanan KDV'de Mahsuben iadele- rin usul ve esasları ve bu iadenin talebinde izlenecek süreç yazımızın konusunu oluşturmaktadır.

II.1 Mahsup Yoluyla İade

Mükellefler indirmedikleri katma değer vergisi- nin nakden iadesini talep edebilecekleri gibi mahsu- ben iadesini de talep edebilirler. İade alacağı önce- likle mükellefin ithalde alınanlar dışındaki vergi borçlarına mahsup edilir. Artan bir miktar olursa mükellefin isteğine bağlı olarak; kendisinin, ortakla- rının veya mal ya da hizmet satın aldığı mükellefle- rin ithalde alınanlar dahil vergi borçlarına veya SSK prim borçlarına mahsup yapılır.

Katma değer vergisi iade alacağının hak sahibi mükellefin kendisinin, ortaklarının veya mal yada hizmet satın aldığı kişilerin vergi borçlarına, ithalat sırasında uygulanan vergilere, Sosyal Sigortalar Ku- rumu (SSK) prim borçlarına mahsubu talepleri mik- tarına bakılmaksızın inceleme raporu ve teminat aranılmadan yerine getirilmektedir.

İade alacağının mal yada hizmet satın alınan mükelleflerin yukarıda belirtilen borçlarına mahsu- bunda, ihracatçılar ve ihracat kaydıyla mal teslim edenler tarafından satın alınan mal yada hizmetin ihracatla ilgili olup olmaması ve malın henüz ihracat edilmemiş bulunması, yurt içinde satılmış olması veya işletme envanterinde yer almıyor olması, satın alınan malın yada hizmetin katma değer vergisine

tabi olmaması mahsuba engel teşkil etmemektedir. Mahsup talebi satın alınan mal yada hizmet üzerin- den hesaplanan katma değer vergisi tutarı ile de sı- nırlı değildir.

Aralarında mal veya hizmet alışverişi olmasa bi- le, iade alacağının;

- Sermayelerinin % 51 veya daha fazlası Devle- te ait kuruluşlarda bağlı müessese, iştirak veya or- taklıkların,

- Sermaye şirketleri, kooperatifler, kollektif şir- ketler ve adi ortaklıklarda ise ortakların, vergi borç- larına mahsubu mümkündür.

Mahsup talebi, bağlı olunan vergi dairesine mah- suben iade için gerekli olan belgelerle birlikte veri- lecek bir dilekçe ile yapılır. Talebin yerine getirilme- sinde gümrük beyannamelerinin teyidi beklenmez. Ancak teyidin olumlu gelmemesi halinde mahsup tarihi itibarıyla gerekli tarhiyat yapılır.

61 Seri Nolu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği uyarınca Türkiye'de ikamet etmeyenlere döviz kar- şılığı özel fatura ile satış yapanlara ihracat kaydıyla teslimde bulunanların iade talepleri mahsup yoluyla yerine getirilmektedir. Bir başka ifade ile bu mü- kelleflere nakden iade yapılmayıp, sadece mahsu- ben iade yöntemi benimsenmiştir.

II.1.1 Mahsup Talebi

Mahsup talebinin geçerlik kazanabilmesi için ta- lebin katma değer vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine verilecek bir dilekçe ile yapılması şarttır. İade alacağının sonraki dönemlerde muaccel hale gelecek vergi borçlarına mahsubunun da talep edilmesi mümkündür. Ancak bu borçlar muaccel hale geldikçe mahsup talebinin, muaccel hale gelen her borç için ayrı dilekçe verilmek suretiyle yenilen- mesi gerekir.

Mahsup dilekçesi ve iade için aranan belgelerin katma değer vergisi beyannamesi ile birlikte vergi dairesine ibraz edilmiş olması kaydıyla, vergi daire- lerince yapılan işlemler sırasında meydana gelen gecikme nedeniyle zamanında mahsubu yapılamayan vergiler için gecikme zammı uygulanmaz. Bel- gelerin beyanname verildikten sonra tamamlanması

halinde, belgelerin vergi dairesine verildiği tarih itibariyle işlem yapılır.²

Ancak KDV iadesi için mahsup talep dilekçesi dışında gerekli diğer belgelerin ibraz edilmiş olması halinde, aksine talepte bulunuluncaya kadar, mükellefin kendi vergi borçları için mahsup talebinde bulunduğu kabul edilir, îadeye hak kazanılan tutarla sınırlı olmak üzere, mükellefin belgelerini ibraz ettiği tarih itibariyle vadesi geçmiş vergi borçlarına bu tarihten sonra gecikme zammı uygulanmaz, bu tarihten sonra muaccel olacak vergi borçları için ise gecikme zammı hesaplanmaz.³

II.1.2 Ortaklık Payı ve Ortaklık Tesis Tarihi

84 Seri Nolu KDV Genel Tebliğinin "Genel Esaslar" bölümünün 1.1.2.1 nolu bendinde açıklandığı üzere; iade alacağının ortakların vergi ve SSK prim borçlarına mahsubu işleminde ortaklık payı ile ilgili bir sınırlama söz konusu değildir. İade alacağının, ait olduğu dönemden sonra alacaklı ile ortak olanların vergi veya SSK prim borçlarına da mahsup edilmesi talebinde bulunulabilir.

İade alacağının anonim şirketlerde hamiline yazılı hisse senedi sahiplerinin vergi ve SSK prim borçlarına mahsup edilmesi mümkün değildir.

II.1.3 Mahsup Talebinde Aranılan Belgeler

Mükelleflerin KDV iadesi alabilmesi için vergi dairesine bazı belgeler ibraz etmesi gerekmektedir. İbraz edilecek belgeler, iade hakkı doğuran işlemin türüne göre değişmektedir.

İbraz edilecek belgeler iadenin nakden veya mahsuben yapılmasına göre değişiklik gösterebileceği gibi, iade edilecek miktarın inceleme veya teminat aranılmadan yerine getirilmesine imkan sağlanan sınırın altında kalıp kalmamasına göre de değişebilmektedir.

Vergi dairesinin kendisine iade için ibraz edilen belgelerin doğruluğunu araştırması işlemine uygulamada "teyit" adı verilmektedir. Teyit mekanizması-

nın amacı, iade için ibraz edilen belgelerin doğruluğunun tespit edilerek sahte belgelere istinaden haksız yere KDV iadesi alınmasını engellemektir.

Mahsup talebi, katma değer vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine verilecek bir dilekçe ile yapılır. Söz konusu dilekçeye;

- Kollektif şirketler ve adi ortaklıklarda iade alacaklarının ortakların vergi borçlarına mahsubu ile ilgili dilekçeye, diğer ortakların mahsup yapılmasına izin verdiğini gösteren noter tasdikli belgeler,

- Sermaye şirketi ve kooperatiflerde ise mahsup dilekçesi tüzel kişiliği temsile yetkili kişilerce kaşe tatbik edilmek suretiyle imzalanır ve mahsubu talep edilen verginin borçlusu durumundaki ortak veya ortakların, adı soyadı, ünvanı, bağlı olduğu vergi dairesi, vergi kimlik numarası vergi borcunun türü dönemi ve tutarı ihtiva eden bir liste ile ortaklarında bu mahsubu talep ettiklerini belirten yazılar, dilekçeye eklenmelidir

İade alacağının SSK prim borçlarına mahsubuna ilişkin dilekçede; KDV iadesinin doğduğu dönem, mahsubu istenilen tutar, mahsubu istenen primin borçlusu durumundaki kişi ve kuruluşların adı, soyadı, ünvanı, adresi, vergi dairesi, vergi kimlik numarası, prim borcunun ait olduğu SSK şubesi ve prim borcu tutarları belirtilmelidir.

İade alacağının doğalgaz ve elektrik borçlarına mahsubunda; mükellefler satıcılardan alacakları yazı veya yazıları, bir defaya mahsus olmak üzere, bir dilekçe ekinde, bağlı oldukları vergi dairesine verecekler; dilekçede indirimli orana tabi işlemlerden doğan iade alacaklarının doğalgaz, ve/veya elektrik borçlarına mahsup suretiyle ödemek istediklerini belirteceklerdir. Dilekçe ve eki, vergi dairesince doğalgaz elektrik satıcısı işletmeden alınacak teyit sonrasında geçerlilik kazanacaktır.⁴

Nakden veya mahsuben iade taleplerinde dilekçenin yanı sıra iade hakkı doğuran işlem itibarıyla aşağıdaki belgelerin de vergi dairesine ibrazı şarttır.

² Fethi Aygün, "KDV İade Alacağının Mahsuben İadesinde Aranılan Belgeler" Vergici ve Muhasebeciyle Dialog Dergisi, Ocak 2007a, s. 118.

³ Aygün, 2007, s. 122.

⁴ Aygün, 2007a, s. 123.

Mahsup talebi, aşağıda belirtilen belgeler tamamlanmadıkça hüküm ifade etmez. Mahsup talebinin yerine getirilmesinde gümrük beyannamelerinin teyidi beklenmez. Ancak teyidin olumlu gelmemesi halinde mahsup tarihi itibarıyla gerekli tarhiyat işlemi yapılır. Mahsup talebine ilişkin olarak verilecek olan dilekçeye eklenmesi zorunlu bulunan belgeler neler olduğu 84 Seri Nolu KDV Genel Tebliğinde belirtildiği üzere aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

II.1.3.1 Gümrük Beyannameli Mal İhracında

Gümrük beyannameli olarak yapılan mal ihracında verilecek olan mahsup dilekçesine aşağıdaki belgelerin eklenmesi gerekmektedir.

- Gümrük beyannamesi (aslı veya noter, gümrük idaresi ya da yeminli mali müşavirce onaylı örneği),

Beyannamelerin aslı veya örneği yerine bunların listesinin verilmesi de yeterlidir. Bu takdirde listede beyannamenin tarihi, sayısı, ihraç edilen malın cinsi, miktarı ve tutarı, gümrük kapısının ismi, varış ülkesi, imalatçının adı-soyadı veya unvanı, intaç ve çıkış tarihlerine yer verilir. Gümrük beyannamelerinin yerine liste veren mükelleflerin iade taleplerinin değerlendirilmesi sırasında listelerde yer alan bilgilerde eksiklik bulunması veya tereddüt edilen durumlarda gümrük beyannamelerinin aslı veya örneği ilgili vergi dairesi tarafından talep edilebilir.

- Satış faturalarının fotokopisi veya listesi,

- İhracatın gerçekleştiği döneme ilişkin olarak indirilecek katma değer vergisi listesi ile ihraç edilen malın bünyesine giren vergi miktarına ilişkin hesaplamaları gösterir tablo.

Dış ticaret sermaye şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketleri, ihracatına aracılık ettikleri mükelleflerin indirilecek katma değer vergisi listesini de ilgili vergi dairesine verirler.

II.1.3.2 Hizmet İhracında

- Yurt dışındaki müşteri adına düzenlenen faturanın aslı veya fotokopisi,

- İhracatın gerçekleştiği döneme ilişkin olarak indirilecek katma değer vergisi listesi ile ihraç edilen hizmet nedeniyle yüklenilen vergi miktarına ilişkin hesaplamaları gösterir tablo,

- Münhasıran 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümlerine göre faaliyette bulunan bankalar veya özel finans kurumlarınca düzenlenmiş döviz alım belgesi aslı veya ilgili banka veya özel finans kurumu şubesinde onaylanmış örneği ya da dövizin yurt dışından geldiğini gösteren bankadan alınmış belge, mahsup dilekçesi ile birlikte ilgili vergi dairelerine verilmelidir.

II.1.3.3 Yolcu Beraberi Eşya İhracında

- Gümrükçe onaylı satış faturası veya fatura veya çek aslı veya fotokopisi,

- İhracatın gerçekleştiği döneme ilişkin olarak indirilecek katma değer vergisi listesi ile ihraç edilen malın bünyesine giren vergi miktarına ilişkin hesaplamaları gösterir tablo,

- İadenin yetki belgeli aracı firma tarafından yapılması halinde bu firmaların gönderdiği icmallerin fotokopisi, mahsup dilekçesi ile birlikte ilgili vergi dairelerine verilmelidir.

II.1.3.4 Bavul Ticaretinde

- Gümrükçe onaylı özel faturaların aslı veya fotokopisi,

- İhracatın gerçekleştiği döneme ilişkin olarak indirilecek katma değer vergisi listesi ile ihraç edilen malın bünyesine giren vergi miktarına ilişkin hesaplamaları gösterir tablo,

- Münhasıran 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümlerine göre faaliyette bulunan bankalar veya özel finans kurumlarınca düzenlenmiş döviz alım belgesi aslı veya ilgili banka veya özel finans kurumu şubesinde onaylanmış örneği, mahsup dilekçesi ile birlikte ilgili vergi dairelerine verilmelidir.

II.1.3.5 İhraç Kaydıyla Satışlarda

- Gümrük beyannamesi (aslı veya noter, gümrük idaresi ya da yeminli mali müşavirce onaylı örneği),

- İhracatın gerçekleştiği döneme ilişkin olarak indirilecek katma değer vergisi listesi,

- İhraç kaydıyla satışlara ilişkin fatura fotokopisi veya liste,

- Bavul ticareti kapsamında ihracat yapanlara satış yapılması halinde, ihracatçıdan temin edilen

ve münhasıran 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümlerine göre faaliyette bulunan bankalar veya özel finans kurumlarınca düzenlenmiş döviz alım belgesi aslı veya ilgili banka veya özel finans kurumu şubesinde onaylanmış örneği, mahsup dilekçesi ile birlikte ilgili vergi dairelerine verilmelidir.

II.1.3.6 Sınır ve Kıyı Ticaretinde

- Sınır ve/veya kıyı ticareti yetki belgesi (bir defa verilmesi yeterlidir.),
- Tahakkuk varakası (aslı veya noter, gümrük idaresi ya da yeminli mali müşavirce onaylı örneği),
- İhracatın gerçekleştiği döneme ilişkin olarak indirilecek katma değer vergisi listesi ile ihraç edilen malın bünyesine giren vergi miktarına ilişkin hesaplamaları gösterir tablo,
- Satış faturalarının bir örneği ve ya listesi, mahsup dilekçesi ile birlikte ilgili vergi dairelerine verilmelidir.

Bu bölümde sayılan işlemlerle ilgili olarak nakden veya mahsuben iade talep edilmediği takdirde indirilecek katma değer vergisi listesi ile ihraç edilen malın bünyesine giren vergi miktarına ilişkin tablonun ibrazına gerek bulunmamaktadır.⁵

II.1.4 Belge İbraz Edenlerin Yapacakları İşlemler

Aranılan belgelerin fotokopilerinin verilmesi halinde, bu fotokopilerin aslının aynı olduğuna dair bir şerh verilerek kaşe tatbiki ve imzalanması suretiyle firma yetkililerince onaylanması gerekir.

İndirilecek katma değer vergisi listesinin, satıcıların adı veya unvanına göre alfabetik sırada veya alış tutarlarına göre; fatura veya benzeri belgenin tarihi, numarası, satıcının adı, soyadı veya unvanı, bağlı olduğu vergi dairesi ve vergi kimlik numarası, mal veya hizmetin cinsi, miktarı, bedeli ve hesaplanan katma değer vergisi tutarına (aynı satıcıdan birden fazla sayıda alınan belgelerde, belge adedi itibarıyla toplamaları yazılır) yer verilerek (2) örnek olarak düzenlenmesi, her sayfanın altına "Listelerde yer alan bilgilerin doğruluğunu taahhüt ve herhangi bir yanlışlık olduğunun tespiti halinde uygulanacak

müeyyideleri kabul ederim." şerhi konularak, işletme yetkilileri tarafından isim ve unvan kaşeleri kullanılmak ve düzenleme tarihi belirtilmek suretiyle imzalanması gerekir. Şu kadar ki, tutarı Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinde yer alan ve ilgili yılda uygulanmakta olan haddin altında kalan mal veya hizmet alımları bu listede tek kalemden gösterilebilir. Satış faturalarına ilişkin listelerin de bu bilgileri (serbest bölgelerle yurtdışındaki müşterilere düzenlenen faturalarda vergi dairesi ve vergi kimlik numarasına yer verilmeyeceği tabiidir.) içerecek şekilde düzenlenmesi gerekir.

İhraç edilen malın bünyesine giren vergi miktarına ilişkin hesaplamaları gösteren tabloda ise, ihraç edilen mal veya hizmet nedeniyle iadesi talep edilen tutarın hangi girdiler nedeniyle yüklenildiği (örneğin, mamul mal alımları, hammadde alımları, yardımcı malzeme alımları, hizmet alımları, genel gider, amortisman tabii iktisadi kıymet gibi) ve ne şekilde hesaplandığı gibi unsurlara yer verilir. Vergi dairesinin uygun görmesi halinde listelerin disket veya CD olarak verilmesi de mümkündür.

II.1.5 Mücbir Sebep Nedeniyle Belgeleri Zayi

Olanlara İade

Vergi Usul Kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen mücbir sebep hali nedeniyle defter ve belgelerinin zayi olduğunu Türk Ticaret Kanununun 68 inci maddesine uygun olarak ispat eden mükelleflerin nakden veya mahsuben iade talepleri, iade talebi ile ilgili alış ve giderlere ait katma değer vergilerinin satıcılar tarafından beyan edilip ödendiğinin ispatına bağlı olarak yerine getirilir, indirim konusu yapılan verginin satıcılar tarafından beyan edilip ödendiğinin herhangi bir şekilde tevsik edilememesi halinde inceleme raporuna göre işlem yapılır.

Mücbir sebep hali bulunan satıcının beyanname verme ve buna ilişkin vergiyi ödeme süresinin Vergi Usul Kanununun 111. inci maddesi uyarınca uzamış olması halinde bu süre içindeki iade talepleri de genel esaslara göre yerine getirilir.

⁵ 05.07.2002 tarihli ve 24806 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 86 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği ile eklenen fıkra

II.1.6 Mahsup Sonrası Alacağın Nakden İadesi

İade hakkı sahipleri, iade alacaklarının yukarıda belirtilen şekillerde mahsubundan sonra kalan kısmının kendilerine, ortaklarına veya mal ya da hizmet satın aldıkları kişilere nakden iadesini talep ederlerse yine 84 Seri Nolu KDV Genel Tebliğinin (I/1.2.), (I/1.3.) ve (I/2.) bölümlerinde belirtilen nakit iade hükümlerine göre işlem yapılır.

Mahsup sonrası alacağın, üçüncü kişilere nakden iadesinin talep edilmesi halinde, alacağın temlikine ilişkin bu talebin yazılı şekilde yapılması ve yazıda alacağın açık bir şekilde kime temlik edildiğinin belirtilmesi gerekmektedir.

Mahsup sonrası kalan iadenin mükellefler tarafından Bakanlıkça belirlenen sınırı aşmayan iade taleplerine ilişkin prosedüre göre talep edilmesi halinde; mahsup yoluyla iade edilen kısım bakanlıkça belirlenen teminat veya inceleme raporu aranmadan iade edilebilecek 4.000 YTL'lik belirlenen sınırın hesaplanmasında dikkate alınmaz. İade alacağının tamamının üçüncü kişilere nakden ödenmesinin talep edilmesi durumunda da aynı hükümler uygulanır.

II.1.7 Mahsup Edilebilecek Borçlar**II.1.7.1 İthalde Alınanlar Dışındaki Vergi****Borçlarına Mahsup**

Mükelleflerin katma değer vergisi iadelerini; kendilerinin, ortaklarının veya mal yada hizmet satın aldıkları mükelleflerin ithalde alınanlar dışındaki vergi borçlarına mahsubunu talep etmeleri halinde, mahsup için aranan belgelerin ibraz edilmiş olması kaydıyla iade talepleri yerine getirilmektedir. Kendi vergi borcuna mahsup talebinde bulunan mükelleflerin işlemlerinin onbeş gün içinde tamamlanması gerekmektedir.

II.1.7.2 İthalde Alınan Vergilere Mahsup

Mükellefler iade alacaklarını; kendilerinin, ortaklarının yada mal veya hizmet satın aldıkları mükelleflerin ithalde alınan vergilerden doğan borçlarına mahsubunu talep edebilirler. Mahsup için, ilgili gümrük idaresinden mükellefin vergi dairesine hita-

ben yazılan ve ithalde alınan vergiler ile varsa gecikme faizi, zam ve ceza tutarları ile ödemenin yapılacağı gümrük saymanlığı ve hesap numarasını belirtir bir yazı alınır. Mahsup tutarını gösteren saymanlıklar arası işlem fişi ilgili gümrük saymanlığına gönderilir. Herhangi bir nedenle mahsup yapılamaması halinde, gümrük saymanlığınca düzenlenecek saymanlıklar arası işlem fişi ile mahsup edilemeyen tutar ilgili vergi dairesine iade edileceği tabiidir.

II.1.7.3 SSK Prim Borçlarına Mahsup

Mükellefler iade alacaklarını; kendilerinin, ortaklarının veya mal yada hizmet satın aldıkları mükelleflerin SSK prim borçlarına (Sigorta Primi, İşsizlik Sigortası Primi, Eğitime Katkı Payı, Özel İşlem Vergisi, İdari Para Cezası, Tasarruf Teşvik Kesintisi Katkı Payı, Konut Edindirme Yardımı ve benzerlerine) mahsubunu talep edebilirler.

Bu talep, mükellefin Sosyal Sigortalar Kurumundan alıp mahsup dilekçesine ekleyeceği, mahsubu talep edilecek prim borçlarını ve varsa gecikme zammı tutarlarını gösteren belgeye göre değerlendirilir. Bu belgeye prim alacaklısı SSK şubesinin banka hesap numarası da yazılır. Mahsup edilecek prim borcu tutarları mükellefin vergi dairesince ilgili şubenin banka hesap numarasına gönderilir. Bu şubelerdeki prim borcu vergi iadesi talep eden mükellefin kurumdan getirdiği belgelerin tesliminden sonra ödeme veya diğer nedenlerle vergi dairelerince gönderilen tutara göre azalmışsa, prim borcu tutarından arta kalan kısmının ilgili SSK şubesi tarafından derhal vergi dairesine iade edilmesi gerekmektedir. Arta kalan tutarın prim borçlusuna iadesi veya ileride doğacak prim borçlarına mahsup edilmek üzere bekletilmesi mümkün değildir.

Sosyal Sigortalar Kurumu prim borçlarının tahsilinde de 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulandığından, vergi dairesince bu işlemlerin gerçekleştirildiği tarihte prim borcunun vadesinin geçmiş olması halinde, borcun vade tarihi ile Sosyal Sigortalar Kurumuna ödemenin yapıldığı tarihler arasında gecikme zammı uygulanabileceği hususunun mükelleflerce göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

III. SONUÇ

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 32. maddesi gereğince, tam istisnalar kapsamında yer alan ihracat istisnası nedeniyle yüklenilen ve fatura veya benzeri belgelerde gösterilen katma değer vergisi, mükelleflerin vergiye tabi faaliyetleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilmekte, vergiye tabi faaliyetlerin mevcut olmaması veya hesaplanan verginin indirilecek vergiden az olması hallerinde ise, indirilemeyen katma değer vergisinin ihracat istisnasına isabet eden kısmı, mükelleflere iade edilmektedir. Bu durumda mükelleflerin, ihracat istisnası kapsamındaki teslimleri için yüklendikleri KDV'yi mahsup veya nakit olarak iade almaları mümkündür.

Mükellefler Mahsuben iade taleplerini yukarıda sayılan belgeleri mahsup dilekçesine ekleyerek

KDV vergisi iade alacağını kendisinin, ortaklarının veya mal yada hizmet satın aldığı kişilerin vergi borçlarına, ithalat sırasında uygulanan vergilere, Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) prim borçlarına mahsubunu talep edebilmektedirler. Bu mükelleflerin kendisinin, ortaklarının veya mal yada hizmet satın aldığı kişilerin belirtilen borçları için yapacakları mahsup talepleri miktarına bakılmaksızın inceleme raporu ve teminat aranılmadan yerine getirilmektedir.

İade hakkı sahipleri, iade alacaklarının yukarıda belirtilen şekillerde mahsubundan sonra kalan kısmının kendilerine, ortaklarına veya mal ya da hizmet satın aldıkları kişilere nakden iadesini talep edebilmektedirler. Bakanlıkça belirlenen 4.000 YTL'lik sınırı aşmayan iade talepleri teminat veya inceleme raporu aranmadan yerine getirilecektir.